यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

विद्याशाखा परिषद सभा क्र. १/२०१५
स्थळ : निरंतर शिक्षण विद्याशाखा
वार व दिनांक : मंगळवार, दि. ३ मार्च ,२०१५
वेळ : दुपारी १२ वाजता

इतिवृत्त

दिनांक३ मार्च, २०१५ रोजी आयोजित केलेल्या विद्याशाखा परिषद बैठकीस खालील सभासद उपस्थित होते .

1. डॉ.राजेंद्र वडनेरे. संचालक , निरंतर शिक्षण विद्याशाखा
2. डॉ.सूर्या गुंजाळ, संचालक , कृषि विज्ञान विद्याशाखा
3. डॉ. प्रमोद खंदारे,सहायक प्राध्यापक संगणक विज्ञान विद्याशाखा
4. डॉ. सुनंदा मोरे, सहयोगी प्राध्यापक, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा
5. डॉ. अभय पाटील, सहायक, प्राध्यापक, आरोग्य विज्ञान विद्याशाखा
6. डॉ.जयदीप निकम , संचालक, आरोग्य विज्ञान विद्याशाखा
7. डॉ . ऋचा गुजर, सहायक प्राध्यापक , निरंतर शिक्षण विद्याशाखा
8. श्री. राम ठाकर, सहायक प्राध्यापक , निरंतर शिक्षण विद्याशाखा
9. सौ. ज्योती शेट्टी, प्राचार्य , एस.पी.मोरे कॉलेज, पनवेल
10. श्री. राजेंद्र काटोरे, संचालक, यु के मेटल, नाशिक
11. श्री.पी. व्ही . पाटील, उपजिल्हा व्यवसाय प्रशिक्षण व शिक्षण अधिकारी , व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय , नाशिक

1.1		**<u>विद्याशाखा परिषदेच्या मागील सभेच्या इतिवृत्तास कार्योत्तर मान्यतेस्तव सादर .</u>** (दिनांक २२ सप्टेंबर, २०१४ च्या सभेच्या कार्यावृत्त सोबत जोडत आहोत) सहपत्र अ **वि .प . ठराव** : दिनांक २२ सप्टेम्बर २०१४ च्या कार्यावृत्तास सर्वानुमते मान्यता देण्यात आली.
1.2		**<u>दिनांक २२ सप्टेम्बर, २०१४ सभेच्या कार्यावृत्तावर कार्यवाहीचा अहवाल .</u>** (दिनांक २२ सप्टेंबर, २०१४ च्या सभेच्या कार्यावृत्तावरील कार्यवाहीचा अहवाल) सहपत्र ब **वि .प .ठराव** : दिनांक २२ सेप्टेंबर, २०१४ च्या सभेच्या कार्यावृत्तावरील कार्यवाहीच्या अहवालाची नोंद घेण्यात आली.
1.3		सखोल चर्चा करण्याचे विषय
	1..3.1	**<u>पद्युत्तर स्तरावर Choice Based Credit System पद्धत राबविणेबाबत.</u>** (विद्यापीठ अनुदान मंडळ आणि महाराष्ट्र शासनाने वेळोवेळी वेगवेगळ्या स्तरावर सर्व विद्यापीठांमध्ये सत्र पद्धत Choice Based Credit System राबवावी असे सुचविले आहे. या बाबत दि. २९ जाने. २०१५ च्या विद्वत परिषदेत ठराव क्र. ५३.3.01 प्रमाणे पद्युत्तर स्तरावर सत्र पद्धत तसेच Choice Based Credit System राबवावी से ठरविले आहे. सदरची पद्धत राबविण्यासाठी खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावी असे प्रस्तावित आहे.) 1. विद्याशखे अंतर्गत M.Sc. Fashion Design, MBA Fashion Business, M.Sc. Food Science, M.Sc. Hotel and Torism Studies हे शिक्षणक्रम पद्युत्तर पातळीवर राबविले जातात. 2. ह्या शिक्षण क्रमामध्ये उपलब्ध असलेलेया अभ्यासक्रमांची रचना सोबत जोडलेल्या **सहपत्र क** प्रमाणे असावी. यात प्रत्येक सत्रात, प्रत्येक वर्षात एक Choice Based अभ्यासक्रम online पद्धतीने राबविण्यात येईल , सदरचे Choice Based अभ्यासक्रम हे सम सत्रात (Even Semester) मध्येच राबविले जातील.

		याप्रमाणे प्रती वर्ष सध्याच्या ३२ श्रेयांकापेक्षा ४ श्रेयांक अधिक म्हणजेच ३६ श्रेयांक इतका शैक्षणिक कार्यभार विद्यार्थ्यावर पडेल. हे कार्यभार दूरशिक्षण संस्था / मंडळ यांनी सुचविलेल्या कार्यभाराशी सुसंगत आहे. 3. दुसर्या सत्रामध्ये खालील अभ्यांस क्रमांपैकी कोणतेही एक अभ्यासक्रम विद्यार्थी निवडेल. I. Cyber Security ii. Foreign Language (English/French/German/Arebic) iii. Office Automation iv. Communication Skills v. बागकाम (तात्विक) vi. ICT Skills चौथ्या सत्रात खालील अभ्यासक्रमांपैकी कोणतेही एक अभ्यासक्रम विद्यार्थी निवडेल. I. Value Education ii.Disaster Management iii. Soft Skills iv. Yoga v. Time Management vi. Problem Solving Technic vii. Critical Thinking 4. विद्यापीठ अनुदान मंडळाने सुचाविल्या प्रमाणे श्रेयांक पद्धत राबविली जाईल यात Relative Grading ही पद्धत न वापरता Absolute Grading ही पद्धत वापरता येईल . 5. विद्यापीठ अनुदान मंडळाने ठरविल्याप्रमाणे 10 बिंदू श्रेयांक पद्धतीचा अवलंब केला जाईल आणि मंडळाने ठरविल्याप्रमाणे CGPA, SGPA इत्यादीची गणना केली जाईल आणि Transcript विद्यार्थ्यास दिले जातील. **वि .प. ठराव** : वरीलप्रमाणे विषद केलेली सत्र पद्धत आणि Choice Based Credit System पद्व्युत्तर स्तरांवरील शिक्षण क्रमास राबविण्यास मान्यता देण्यात येईल. (पहा परिनियम के. 6 (4/९२ परिच्छेद 6 (ii) आणि विद्वत परिषदेने सदरच्या शिक्षणक्रम पद्धत आणि विषयात नमूद केलेल्या आराखड्यास मंजुरी देण्यात यावी अशी शिफारस करण्यात आली.
	1..3.2	**<u>निरंतर शिक्षण विद्याशाखे अंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या शिक्षण क्रमांच्या मसुदा माहितीपुस्तीकाना मान्यता देणे बाबत .</u>** (विद्यापीठाच्या ध्येय धोरणांना दृष्टीस ठेवून विद्याशाखेने तयार केलेल्या मसुदा माहितीपुस्तिका सोबत **सहपत्र क्र. ड** प्रमाणे जोडली आहे . यात संपूर्ण विद्यापीठाचे विद्यापीठ शुल्काचे शुल्क –शीर्ष (Fee heads) सामाईक असावे आणि एका सूत्राप्रमाणे असावे याबाबत संचालकांच्या समितीत ठरलेल्या धोरणांचा अवलं करण्यात आलेला आहे. तसेच सर्व शिक्षण क्रमांची मिळून एकच माहितीपुस्तिका तयार करण्यात आलेली आहे) **वि .प. ठराव** : विषयात नमूद केल्याप्रमाणे मसुदा माहितीपुस्तीकेस मान्यता देण्यात आली. (पहा 6 परिनियम के. 6 परिच्छेद क्र. 6 (ix) आणि (vii) .

	1.3.3	**M.Sc. Food Science या शिक्षणक्रणक्रमाचे शुल्क कमी करण्याबाबत .** M.Sc.Food Science (V78) या शिक्षण क्रमाचे शुल्क रु .४०००० /- प्रतिवर्ष इतके आहे. सदरचे शुल्क अधिक असून त्यामुळे विद्यार्थी संख्येवर परिणाम होत आहे, असे नोंदणीच्या सांखीकीवरून दिसते . 2012-13 - 44 , 2013-14 - 10 , आणि 2014-15 - 29 इतके विद्यार्थ्यांनी सदर शिक्षण क्रामास नोंदणी केलेली होती. सदरचे शुल्क रु. २०००० /- इतके करावे असे वाटते. विद्याशाखेने M.Sc. Environment Science हे शिक्षणक्रम विकसित केले होते आम्ही आता सदरचे शिक्षणक्रम हे विज्ञान तंत्रज्ञान विद्याशाखेस वर्ग करण्यात आले आहे. त्या शिक्षाण क्रमाचे शुल्क सुद्धा रु.२०००० /- इतके होते यात विद्यापीठाचा वाटा रु.११००० /- आणि अभ्यास्केंद्राचा वाटा रु. ९००० /- इतका होता . याप्रमाणे शिक्षण क्रम शुल्कात बदल करावे अशी शिफारस आहे. याबाबत सौ केशरबाई सोनाजीराव क्षीरसागर उर्फ काकू अन्नतंत्र महाविद्यालय , बीड यांनी दिलेले पत्र सोबत जोडत आहोत . **सहपत्र इ** **वि. प ठराव :** विषयामध्ये नमूद केलेल्या तत्वाप्रमाणे शिक्षणक्रम शुल्कात बदल करावेत यास मान्यता देण्यात आली आणि प्रस्तावास मंजुरी मिळावी अशी शिफारस वित्त समिती आणि व्यवस्थापन मंडळास करण्यात आली.
	1.3.4	**विद्याशाखे अंतर्गत राबविल्या जाणार्या विविध शिक्षण क्रमांच्या तज्ञांची परीक्षक , समीक्षक, इत्यादी कामांसाठी शिफारस करणे.** (परिनियम क्र. (४/९२ मध्ये नमूद विद्याशाखा परिषदेचे अधिकारात परिच्छेद 6 (iv)) प्रमाणे विविध शिक्षण क्रमांसाठी ठरलेली पात्रता धारण करणारे **सहपत्र क्र फ** मध्ये नमूद व्यक्तींची परीक्षक, समीक्षक पेपर सेटर इत्यादी कामांसाठी नेमणूक करावी यासाठी सदरची यादी सा दर. **वि .प ठराव :** परिनियम 6 परिच्छेद 6 (iv)) प्रमाणे प्राप्त अधिकाराप्रमाणे सहपत्र इ मधील व्यक्तींची परीक्षक , समीक्षक, पेपर सेटर, इत्यादी कामांसाठी शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात आली.
	1.3.5	**विद्याशाखे अंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या विविध शिक्षण क्रमांसाठी शिक्षणक्रम सल्लागार समितीस मान्यता देणे बाबत .** (परिनियम क्र. 6 परिच्छेद क्र. 6 (ii) मध्ये अपेक्षित शिक्षणक्रम निहाय सल्लागार समितीचे गठनाबाबत **सहपत्र क्र. फ** प्रमाणे सदस्याची रचना करण्यास शिफारस आहे. सदर समितीत संचालक हे अध्यक्ष म्हणून तसेच विद्याशाखेतील शिक्षांक्रमाची संबंधित शिक्षक हे समन्वयक (convener) किंवा सचिव म्हणून काम पाहतील तसेच समितीत अभ्यासकेंद्राचे प्रतिनिधी, त्या क्षेत्रातील तज्ञ, उद्योग क्षेत्र /employer group चे प्रतिनिधी यांचा समावेश करण्यात आले आहे. **वि .प. ठराव :** प्रस्तावात नमूद केल्याप्रमाणे परिनियम क्र.6 परिच्छेद क्र,6(ii) मध्ये अपेक्षित शिक्षणक्रम निहाय सल्लागार समितीचे गाठनास मान्यता देण्यात आली . विद्वत परिषदेने सदर समितीस मान्यता द्यावी अशी शिफारस करण्यात आली.
	1.3.6	**Energy Audit क्षेत्रात पद्धत्तर पदविका शिक्षणक्रम राबविणे बाबत.** (Energy Audit हे नव्याने विकसित होत असलेले रोजगाराचे दालन म्हणून तसेच उर्जा संवर्धन / जतन यासाठी महत्वाचे विषय आहेत. या क्षेत्रात पद्धत्तर पातळीवर पदविका शिक्षणक्रम राबविण्याबाबत प्रस्ताव विद्याशाखेत विचाराधीन होता. सदरचे शिक्षणक्रम राबविणे बाबत तपशीलवार आराखडा **सहपत्र घ** प्रमाणे जोडला आहे. सदरचे आराखडा मान्यतेसाठी सादर . **वि.प ठराव :** विद्याशाखेने विकसित केलेल्या ऊर्जा लेख परीक्षण क्षेत्रातील पद्धत्तर पदविका शिक्षणक्रमाच्या विस्तृत आराखड्यात मान्यता देण्यात आली आणि परिनियम क्र 6 , परिच्छेद क्र. 6(ii) मध्ये नमूद अधिकाराप्रमाणे विद्वत परिषदेत मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात आली.

	1.3.3	**M.Sc. Food Science या शिक्षणक्रणक्रमाचे शुल्क कमी करण्याबाबत .** M.Sc.Food Science (V78) या शिक्षण क्रमाचे शुल्क रु .४०००० /- प्रतिवर्ष इतके आहे. सदरचे शुल्क अधिक असून त्यामुळे विद्यार्थी संख्येवर परिणाम होत आहे, असे नोंदणीच्या सांखीकीवरून दिसते . 2012-13 - 44 , 2013-14 - 10 , आणि 2014-15 - 29 इतके विद्यार्थ्यांनी सदर शिक्षण क्रामास नोंदणी केलेली होती. सदरचे शुल्क रु. २०००० /- इतके करावे असे वाटते. विद्याशाखेने M.Sc. Environment Science हे शिक्षणक्रम विकसित केले होते आम्ही आता सदरचे शिक्षणक्रम हे विज्ञान तंत्रज्ञान विद्याशाखेस वर्ग करण्यात आले आहे. त्या शिक्षाण क्रमाचे शुल्क सुद्धा रु.२०००० /- इतके होते यात विद्यापीठाचा वाटा रु.११००० /- आणि अभ्यास्केंद्राचा वाटा रु. ९००० /- इतका होता . याप्रमाणे शिक्षण क्रम शुल्कात बदल करावे अशी शिफारस आहे. याबाबत सौ केशरबाई सोनाजीराव क्षीरसागर उर्फ काकू अन्नतंत्र महाविद्यालय , बीड यांनी दिलेले पत्र सोबत जोडत आहोत . **सहपत्र इ** **वि. प ठराव** : विषयामध्ये नमूद केलेल्या तत्वाप्रमाणे शिक्षणक्रम शुल्कात बदल करावेत यास मान्यता देण्यात आली आणि प्रस्तावास मंजुरी मिळावी अशी शिफारस वित्त समिती आणि व्यवस्थापन मंडळास करण्यात आली.
	1.3.4	**विद्याशाखे अंतर्गत राबविल्या जाणार्या विविध शिक्षण क्रमांच्या तज्ञांची परीक्षक , समीक्षक, इत्यादी कामांसाठी शिफारस करणे.** (परिनियम क्र. (४/९२ मध्ये नमूद विद्याशाखा परिषदेचे अधिकारात परिच्छेद 6 (iv)) प्रमाणे विविध शिक्षण क्रमांसाठी ठरलेली पात्रता धारण करणारे **सहपत्र क्र फ** मध्ये नमूद व्यक्तींची परीक्षक, समीक्षक पेपर सेटर इत्यादी कामांसाठी नेमणूक करावी यासाठी सदरची यादी सा दर. **वि .प ठराव** : परिनियम 6 परिच्छेद 6 (iv)) प्रमाणे प्राप्त अधिकाराप्रमाणे सहपत्र इ मधील व्यक्तींची परीक्षक , समीक्षक, पेपर सेटर, इत्यादी कामांसाठी शिफारस करण्यास मान्यता देण्यात आली.
	1.3.5	**विद्याशाखे अंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या विविध शिक्षण क्रमांसाठी शिक्षणक्रम सल्लागार समितीस मान्यता देणे बाबत .** (परिनियम क्र. 6 परिच्छेद क्र. 6 (ii) मध्ये अपेक्षित शिक्षणक्रम निहाय सल्लागार समितीचे गठनाबाबत **सहपत्र क्र. फ** प्रमाणे सदस्याची रचना करण्यास शिफारस आहे. सदर समितीत संचालक हे अध्यक्ष म्हणून तसेच विद्याशाखेतील शिक्षांक्रमाची संबंधित शिक्षक हे समन्वयक (convener) किंवा सचिव म्हणून काम पाहतील तसेच समितीत अभ्यासकेंद्राचे प्रतिनिधी, त्या क्षेत्रातील तज्ञ, उद्योग क्षेत्र /employer group चे प्रतिनिधी यांचा समावेश करण्यात आले आहे. **वि .प. ठराव** : प्रस्तावात नमूद केल्याप्रमाणे परिनियम क्र.6 परिच्छेद क्र,6(ii) मध्ये अपेक्षित शिक्षणक्रम निहाय सल्लागार समितीचे गाठनास मान्यता देण्यात आली . विद्वत परिषदेने सदर समितीस मान्यता द्यावी अशी शिफारस करण्यात आली.
	1.3.6	**Energy Audit क्षेत्रात पद्व्युत्तर पदविका शिक्षणक्रम राबविणे बाबत.** (Energy Audit हे नव्याने विकसित होत असलेले रोजगाराचे दालन म्हणून तसेच उर्जा संवर्धन / जतन यासाठी महत्वाचे विषय आहेत. या क्षेत्रात पद्युत्तर पातळीवर पदविका शिक्षणक्रम राबविण्याबाबत प्रस्ताव विद्याशाखेत विचाराधीन होता. सदरचे शिक्षणक्रम राबविणे बाबत तपशीलवार आराखडा **सहपत्र घ** प्रमाणे जोडला आहे. सदरचे आराखडा मान्यतेसाठी सादर . **वि.प ठराव** : विद्याशाखेने विकसित केलेल्या ऊर्जा लेख परीक्षण क्षेत्रातील पद्युत्तर पदविका शिक्षणक्रमाच्या विस्तृत आराखड्यात मान्यता देण्यात आली आणि परिनियम क्र 6 , परिच्छेद क्र. 6(ii) मध्ये नमूद अधिकाराप्रमाणे विद्वत परिषदेत मान्यतेसाठी शिफारस करण्यात आली.

		विद्याशाखा परिषदेने अभ्यासकेंद्रातील भौतिक साधन सुविधा, समंत्रकांचे अर्हता / पात्रता इत्यादी वेळोवेळी समीक्षा करून त्यात योग्य ते बदल सुचविणे तसेच अभ्यासकेंद्राच्या कार्य पद्धतीबाबत वेळोवेळी ध्येय धोरणे ठरविणे अपेक्षित आहे. याप्रमाणे विद्याशाखेने एक प्रक्रिया पुस्तिका (process manual) सहपत्र विकसित केली असून यात इतर विद्याशाखांनी याच स्वरूपाचे तयार केलेले दस्तैवाजांचा विद्चार / अभ्यास करून सदरची पुस्तिका तयार केली आहे. या पुस्तिकेत विद्यापिठा विषयी माहिती, विद्याशाखेची माहिती, विद्यापीठाची कार्य पद्धती महत्वाचे पारिभाषिक शब्द आणि त्यांचे अर्थ शैक्षणिक कार्यपद्धती , नोंदणी, परीक्षा इत्यादींमध्ये अभ्यासकेंद्रांचा सहभाग विभागीय केंद्रे, अभ्यासकेंद्र सुरु करण्यास कोण पात्र आहे. अभ्यासकेंद्राचे कर्तव्य आणि जबाबदार्या, विद्यापीठाच्या कर्तव्य आणि जबाबदाऱ्या , अभ्यासकेंद्राची मान्यतेची पद्धत , मान्यतेच्या अटी व शर्ती , अभ्यासकेंद्राचे मूल्यमापन अभ्यासकेंद्राची पुनार्मान्यतेची पद्धत , अभ्यासकेंद्रांनी वेळोवेळी सादर करण्याची माहिती विविध शिक्षणक्रमांची शुल्क इत्यादी संदर्भातील माहिती यासारख्या बाबींचा समावेश आहे. सदर मसुदा माहितीपुस्तिका **सहपत्र य प्रमाणे** मान्यतेसाठी सादर. **वि.प.ठराव** : विद्याशाखेनी तयार केलेल्या अभ्य्स्केंद्र प्रक्रिया पुस्तीकाच्या मसुद्यास मान्यता देण्यात आली. नवीन अभ्यासकेंद्रे सुरु करण्याबाबतचे प्रस्ताव १६ ऑगस्ट ते १६ नोव्हेंबर या कालावधीत स्वीकारावे यास मान्यता देण्यात यावी आणि विद्वत परिषदेने सदर मसुदा प्रक्रिया पुस्तीकेस माहितीपुस्तीकेस मान्यता द्यावी अशी शिफारस देण्यात आली.
1.4		**ऐन वेळेचे विषय**
	1.4.1	औद्योगिक शिवणकाम क्षेत्रात प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम सुरु करणे बाबत . **वि.प.ठराव** : नाशिक येथील औद्योगिक क्षेत्रात वाहनांचे सीट शिवणे, Bag शिवणे , इत्यादी प्रकारच्या कामासाठी मनुष्यबळास प्रशिक्षणाची आवश्यकता असते हे प्रशिक्षण शैक्षणिक दृष्ट्या सबळ पद्धतीने राबाविण्यासाठी प्रमाणपत्र शिक्षणक्रम राबवावा असे ठरले. सदरचे प्रमाणपत्र नाशिक येथील औद्योगिक संस्थेशी समन्वय साधून तयार करावे यास मान्यता देण्यात आली व नियोजन मंडळ आणि विद्वत परिषदेत प्रस्तावास मान्यतेचे शिफारस करण्यात आली.

Sd/-

डॉ . राजेंद्र वडनेरे

अध्यक्ष, विद्याशाखा परिषद

निरंतर शिक्षण विद्याशाखा